

ROMERSK HISTORIA I ÅRTAL

(med hänvisningar till Alf Henrikson, Antikens historier II: A.H.II)

- 753 f. Kr.** Rom grundläggs enligt myten detta år. År 753 f. Kr är utgångspunkt för romersk tideräkning (*ab urbe condita* 'från stadens grundläggning') A.H.II s. 15-18
- 396 f. Kr.** Den etruskiska staden Veji norr om Rom erövrar av romarna. A.H.II s. 46
- 312 f. Kr.** Via Appia börjar byggas från Rom till Brundisium vid Adriatiska havet. A.H.II s. 60
- 275 f. Kr.** Krig förs mot Pyrrhus. Grekiska kolonier i Syditalien kuvas av romarna. Från dessa kolonier i söder behärskar romarna nu Italien ända till gränsfloden Rubicon i norr. A.H.II s. 61-63
- 264-146 f Kr** De tre puniska krigen. Efter det första kriget blir *Sicilien* år 241 Roms första provins. Under det andra puniska kriget (218-201) tågar Hannibal över Alperna och segrar vid Cannae men besegras vid Zama i Afrika. Efter krigsslutet blir *Spanien* romersk provins. Efter det tredje puniska kriget förstörs Kartago och provincia *Africa* bildas. A.H.II s. 64-79
- 122 f. Kr.** Gracchernas försök till jordreform i Italien misslyckas. Först Tiberius Gracchus, sedan Gaius Gracchus måste offra sina liv för den. Splittring mellan optimater (kämpar för aristokratin och bevarad senatsmakt) och popularer (strider för bl a en jordreform och arbetar mot aristokratin).
- 73-71 f. Kr.** Spårtacus slavuppror. A.H.II s. 121
- 63 f. Kr.** Ciceros konsulat. Catilinas upprorsförsök. A.H.II s. 129-132
- 60 f. Kr.** Pompeius, Crassus och Caesar går samman i det första triumviratet (tremannaförbund). A.H.II s. 133-135
- 58 f. Kr.** Caesar inleder sina erövringar av Gallien. A.H.II s. 138-140

- 49 f. Kr.** **Caesar går över Rúbicon. Inbördeskrig bryter ut mellan Caesar och Pompejus. Pompejus stöds av senatens optimatdel, som fruktar Caesars ökade makt.** A.H.II s. 146-147
- 48 f. Kr.** **Caesar besestrar Pompejus vid Farsálos i Nordgrekland.** A.H.II s. 148-156
- 44 f. Kr.** **Caesar diktator på livstid. Han mördas den 15 mars.**
A.H.II s. 165-171
- 43 f. Kr.** **Konsuln för år 44 Antonius och Caesars adoptivson Octavianus samt Lépidus bildar det andra triumviratet. Cicero – republikan - förklarar fredlös och dödas under flykt från Rom.**
- 42 f. Kr.** **Slaget vid Filippi i Nordgrekland. Caesarmördarna Brutus och Cassius besestras.** A.H.II s. 178-181
- 31 f. Kr.** **Öppen brytning mellan Octavianus och Antonius. I slaget vid Actium på Greklands västkust besestras Antonius.** A.H.II s. 184-188
- 27 f. Kr.** **Augustus principat. Detta år räknas som kejsardömets födelseår.** A.H.II s. 191-195
- 14-37 e. Kr.** **Tiberius är förste kejsare av den julisk-claudiska ätten.** A.H.II s. 217-224
- 37-68 e. Kr.** **Av samma ätt är Caligula, Claudius (som erövrar Britannien år 43) och Nero (som påstås ha anstiftat Roms brand år 64).** A.H.II s. 236-239
- 69-96 e. Kr.** **Flaviska kejsarätten: Vespasianus påbörjar Colosseum, Titus inviger amfiteatern år 80 och Domitianus uppför med anledning av Titus seger över judarna Titusbågen nära Forum Romanum. Palats byggs på Palatinen: domus Flavia.** A.H.II s. 261-267
- 98 e. Kr.** **Trajanus kejsare. Erövrar Dacien (nuv. Rumänien). Under hans tid hade romarriket sin största utsträckning: från Spanien i väster till Armenien i öster, från Egypten i söder till Britannien i norr. Forum Trajani med kolonn i Rom.** A.H.II s. 270-271

- 117 e. Kr.** Hadrianus återuppbygger Pantheon i Rom. Han reser mycket i provinserna och samlar kopior av byggnadsverk och annat, som han under sina resor funnit intressanta, i Villa Adriana i Tivoli utanför Rom.
- 161 e. Kr.** Marcus Aurelius kejsare. 'Filosofen på tronen', som författar sina *Självbetraktelser*. Ryttarstaty på Capitolium. A.H.II s. 286-288
- 193 e. Kr.** Septimius Severus kejsare. Allt fler medborgare i riket får romerskt medborgarskap. Triumfbåge på Forum Romanum i Rom.
- 211 e. Kr.** Sonen Caracalla efterträder. Mäktiga ruiner av hans termer i Rom.
- 285 e. Kr.** Diocletianus kejsare. Han söker lösa tronföljdsproblemet genom fyra riksdelar och ett fyrkejsardöme: två överkejsare (augustus) och två underkejsare (caesar). En *caesar* avses efterträda en avliden *augustus*. A.H.II s. 323-327
- 306 e. Kr.** Konstantin kejsare. Konstantins triumfbåge och basilika uppförs i Rom. Han gynnar kristendomen, gör Bysantion till ny huvudstad i öst och döper den till Konstantinopel.
- 395 e. Kr.** Riket delas upp i två självständiga delar, Västrom och Östrom. Det västromerska riket upphör snart på grund av folkvandringarna.
- 1453 e. Kr.** När turkarna detta år intar Konstantinopel, utplånas det östromerska riket.